

Lite gjennomtenkt i kampen mot prostitusjon

Med Arbeiderpartiet ute av regjeringskontorene, er det tydeligvis fritt fram for fraksjoner i partiet å bedrive politisk høyttenkning og lansering av mer eller mindre gjennomtenkte forslag, skriver Tord Fondevik.

Da ansvaret for helheten og konsekvensene av den politikk som føres, i hovedsak ligger hos den politiske ledelse, som for øyeblikket er Sentrumsregjeringen, er tiden muligens den rette. Kvinnegruppa i partiet, lanserer nå et forslag om å innføre lovforbud mot prostitusjon. Forslaget, som er omstridt blant partiets kvinner, ble vedtatt med et knapt flertall, særlig skal dissensen skyldes at det innebærer kriminalisering av den prostituerte.

Moralske alibi

Det uttrykte motivet med forslaget er at det skal inngå som et ledd i kampen mot prostitusjon, som gruppen hevder er et økende samfunnsproblem. Sekundært skal tiltaket skal kunne forbedre situasjonen for den prostituerte. Det moralske alibi- et for forslaget er altså tilstede, men her blir gode intensjoner blir til slett spill.

Ved første øyeblikk kan det imidlertid være forhold som taler for at kriminalisering er et virkemiddel som kan ha effekt på deler av den gitte målsettingen, nemlig å begrense prostitusjonen, eller å heve terskelen for rekruttering av nye prostituerte. Lovverket er i mange tilfeller det sterkeste virkemiddel de folkevalgte og den politiske ledelse har, når det gjelder å styre samfunnsutvikling og individers atferd i bestemte retninger. «Riset bak speilet», eller muligheten til påføre lovbrøtteren negative sanksjoner, kan i enkelte tilfeller virke tilstrekkelig avskrekkende.

Men denne logikken lar seg nødvendigvis ikke overføre til alle samfunnsproblemer. Når det gjelder de narkomane, som også er den gruppen av prostituerte som er mest synlig, og trolig det største sosiale pro-

blemet i denne sammenheng, vil mange hevde at disse befinner seg i en tvangssituasjon av slik karakter, at tilgangen på stoff, fortrinnsvis heroin, nærmest er et være eller ikke være. Noen vil gå så langt, å si at smertene i en abstinenssituasjon kan sammenlignes med det mest skrekkelige vi kjenner til av sykdomssmerter. Det er lett å forstå at truselen om en betinget dom, eller noen dager i fengsel, ikke

virker avskrekkende nok for de jentene som «velger» å selge kroppen sin for å opprettholde et narkotikaforbruk.

Kvinnens virkemiddel

Uten å kunne dokumentere sammenhengen, er det ingen hemmelighet at den tid bruk av narkotika har vært et samfunnsproblem, har gateprostitusjonen økt i takt med økt narkotikamisbruk. Mens mannlige narkomane ofte finansierer misbruket ved vinningskriminalitet, har prostitusjon i hovedsak vært kvinnens virkemiddel. Hvis, det mot formodning, skulle vise seg, at en ved aggressive tiltak fra politiets side, klarer å begrense prostitusjonen, ved enten å skremme kundene, eller de prostituerte bort fra geskjeften, hvilke

virkemidler forventer en da at kvinnelige narkomane skal ta i bruk for å skaffe penger. Det åpenbare, er at det resulterer i vridning av kriminaliteten, fra prostitusjon til økt vinningskriminalitet, ved at kvinner får en større rolle å spille. Hvordan har Arbeider-

partiets kvinnegruppe tenkt å forhindre denne effekten? Skal en avkriminalisere misbruket for å få prisene til å synke, slik at kvinnelige narkomane kan kjøpe heroin med den tilmålte sosialstøtten, eller lever man i den vilfarelse at dersom politiet makter å vanskeliggjøre prostitusjon, så evner ikke kvinnelige narkomane å skaffe seg penger på andre måter, og dermed blir tvunget til å slutte å misbruke narkotika?

Da det er tydelig at det både er et stort tilbud av seksuelle tjenester, og at etterspørselen av disse er høy, vil sannsynligvis geskjeften fortsette i samme omfang, om enn i andre former. Deltakerne vil trolig tilpasse seg lovverket ved å omgå det, heller enn å etterfølge det. Tenkte konsekvenser kan være at mannlige agenter, eller såkalte halliker får en viktigere rolle å spille. Dersom kvinnene selv ikke har anledning til selv å skaffe kunder, åpner dette for et større marked av formidlere av den prostituerte sine tjenester.

Kriminalisering vil dermed også innebære risiko for at vilkårene for de prostituerte forverres ytterligere, ved at aktiviteten foregår i det skjulte. Trolig vil også terskelen for å an-

melde overgrep fra kunder, eller eventuelle halliker, også heves dersom den prostituerte samtidig må innrømme egne lovbrudd.

Dersom antakelsen stemmer; at kriminalisering, ikke i særlig grad hindrer jenter i å selge kroppen sin for å skaffe stoff, og at de prostituer-

te heller ikke oppnår en bedre livssituasjon ved dette, eller at det har en positiv innvirkning på den relaterte kriminaliteten, blir det vanskelig å akseptere et slikt tiltak.

“ Dette åpner for et større marked av formidlere av slike tjenester ”

“ Deltakerne vil trolig tilpasse seg lovverket ved å omgå det, heller enn å etterfølge det ”